

SOCIETATEA PE ACȚIUNI „APĂ-CANAL CHIȘINĂU”
 str. Albișoara nr. 38, MD 2005, mun. Chișinău, Republica Moldova
 tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49, e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

Titulară a Ordinului
 „Gloria Muncii”
 12.12.2012

Certificat Nr.085C
 ISO 9001

Certificat Nr.027M
 ISO 14001

Certificat Nr.015HS
 OHSAS 18001

Certificat Nr.002En
 ISO 50001

Raportul conducerii S.A. „Apă-Canal Chișinău”, pentru anul 2019

Cuprins:

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora	1
2. Performanța financiară a întreprinderii	1
2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată	1
2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere	2
2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere	3
2.4. Situația fluxului de numerar	4
2.5. Nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate	4
2.6. Obligațiunile întreprinderii	5
2.7. Indicatori de rentabilitate	6
3. Plăți la bugetele publice	7
4. Indicatorii nefinanciari de performanță	8
4.1. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate	8
4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare	8
4.3. Balanța apei și apelor uzate	10
5. Perspectivele de dezvoltare ale entității	10
6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea	11
7. Protecția mediului înconjurător	12
8. Oportunitățile profesionale ale angajaților	13

Cod IBAN MD12PR002251166792001498, BC „ProCreditBank”, CF 1002600015876, Cod TVA 0600920, capitalul social 1,9152007 lei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

1. Activitățile desfășurate și cadrul legal al acestora

Activitățile de bază desfășurate de către S.A. „Apă-Canal Chișinău”, conform Statutului întreprinderii, sunt prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în municipiul Chișinău și orașul Ialoveni, precum și producerea și furnizarea energiei termice în or. Codru, Aeroport și Costiujeni din mun. Chișinău.

Principalele acte normative în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea sunt:

- Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1163/1997;
- Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303/2013;
- Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 271/2015;
- Licențele în temeiul cărora întreprinderea își desfășoară activitatea:
  - Licența pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de municipiul și oraș, eliberată pe data de 29.05.2015, pe un termen de 25 de ani;
  - Licența pentru furnizarea serviciului public de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, eliberată pe data de 29.05.2015, pe un termen de 25 de ani.
- Contracte de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare:
  - Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat între municipiul Chișinău și S.A. “Apă-Canal Chișinău” nr. 94 din 13.05.2015;
  - Contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, încheiat între orașul Ialoveni și S.A. “Apă-Canal Chișinău” nr. 592 din 14.11.2018.

Pe lângă contractele de delegare a gestiunii serviciului menționate mai sus, în temeiul ultimilor modificări operate în legea 303/2013, entitatea urmează, să încheie contracte similare cu toate unitățile administrativ-teritoriale în teritoriul cărora prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și gestionează infrastructura tehnico-edilitară aferentă.

Adițional, mai sunt prestate și alte servicii, secundare, cum ar fi branșare la/debranșare de la rețeaua de alimentare cu apă, racordarea la/deconectarea de la rețeaua de canalizare, reparația și verificarea metrologică a contoarelor, eliberarea condițiilor tehnice, transportul auto al apei și a apelor uzate, spălarea hidrodinamică a rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare, servicii de laborator, detecția scurgerilor în rețea, etc. O parte a activităților secundare sunt complementare activităților de bază și sunt la fel reglementate.

Având în vedere specificul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și al infrastructurii aferente acestuia, ACC este unicul operator în aria de servicii.

2. Performanța financiară a întreprinderii

2.1. Rezultatul financiar din activitatea desfășurată

În anul 2019, S.A. „Apă-Canal Chișinău” (ACC) a obținut un **profit net** în valoare de **22,8 mil. lei**, în descreștere cu 10,6 mil. lei față de profitul obținut în anul 2018. Mărimea profitului net a fost influențată de înregistrarea cheltuielilor privind impozitul pe venit în sumă de 6,1 mil. lei, pe când în anul 2018 nu au fost înregistrate cheltuielile privind impozitul pe venit, în scopuri fiscale fiind utilizate pierderile anilor precedenți.

În perioada de referință, ACC a generat un **profit până la impozitare** în sumă de **28,9 mil. lei**, inclusiv **22,5 mil. lei profit din activitatea operațională**, iar în anul precedent întreprinderea a înregistrat un **profit până la impozitare** în valoare de 33,1 mil. lei, inclusiv 29,4 mil. lei profit din activitatea operațională.

O influență semnificativă asupra rezultatului financiar au avut-o un șir de factori care nu țin de performanța financiară a întreprinderii. Astfel, în condiții comparabile, fără a ține cont de cheltuielile finanțate din granturi și subvenții și veniturile din valorificarea acestora, provizioanele pentru creanțe compromise aferente anilor precedenți, activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs, a fost înregistrată o creștere a rezultatului până la impozitare cu 9,8 mil. lei, de la 28,7 mil. lei la 38,5 mil. lei.

Această performanță se datorează în cea mai mare parte creșterii veniturilor din prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare.

Tab. 1 Situație comparativă a contului de profit și pierderi pentru anii 2018 și 2019, mil. lei

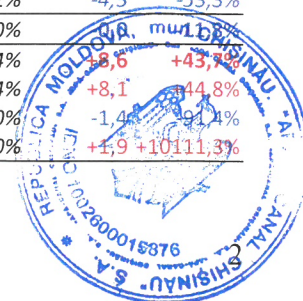
Specificare	2018	2019	Abateri	
			abs	%
REZULTAT NET	+33,1	+22,8	-10,6	-31,7%
Cheltuieli privind impozitul pe venit	-	6,06	+6,1	-
REZULTAT PÂNĂ LA IMPOZITARE	+33,1	+28,9	-4,2	-12,8%
Din activitatea operațională	+29,4	+22,5	-7,2	-24,1%
Din alte activități	+3,7	+6,4	+2,6	+70,9%
din activitatea investițională	-0,7	-0,2	+0,6	+76,7%
din activitatea financiară	+4,5	+6,5	+2,1	+46,8%
din situații excepționale	-	-	-	-
Informativ: rezultat până la imp. în condiții comparabile (fără cheltuieli finanțate din granturi și subvenții, venituri din valorificarea acestora, provizioanele pentru creanțe compromise istorice, activele primite cu titlu gratuit și diferențe de curs)	+28,7	+38,5	+9,8	+34,3%
Influența factorilor care nu țin de performanța financiară curentă	+4,4	-9,6	-14,1	-316,7%
Inclusiv:				
Venituri din granturi	+2,3	+7,1	+4,7	+202,6%
Cheltuieli finanțate din granturi	-2,3	-7,1	-4,7	+202,6%
Provizioane create pentru creanțe compromise istorice sau creanțe istorice casate direct la contul de profit și pierderi	-	-14,5	-14,5	-
Activele primite cu titlu gratuit	+1,5	+0,1	-1,4	-91,4%
Diferența netă de curs valutar	+2,9	+4,8	+1,8	+63,5%

2.2. Veniturile obținute în ansamblu pe întreprindere

În anul 2019 întreprinderea a înregistrat venituri totale, în condiții comparabile, fără a ține cont de granturi și subvenții și diferențele favorabile de curs, în sumă de 689,1 mil lei, în creștere cu 15,2 mil. lei față de anul precedent. Veniturile din vânzări au constituit 683,3 mil. lei, cu 17,6 mil. lei (2,6 %) mai mult față de 665,8 mil. lei în anul 2018. În special au crescut veniturile din activitatea de alimentare cu apă și de canalizare, care constituie 90 % din total vânzări, sau 85 % din total venituri. Astfel, veniturile din prestarea serviciilor de alimentare cu apă s-au majorat cu 3,7 mil. lei (0,9 %), iar cele din prestarea serviciilor de canalizare – cu 14,2 mil. lei (8,4 %), ca urmare a creșterii volumelor livrate, precum și datorită creșterii ponderii volumelor livrate consumatorilor noncasnici la tarif majorat. Totodată, veniturile din furnizarea energiei termice s-au redus cu 4,5 mil. lei (16,6 %), ca urmare a reducerii volumelor livrate.

Tab. 2 Situație comparativă a veniturilor pentru anii 2018 și 2019, mil. lei

Specificare	2018	2019	Structura 2019	Abateri	
				abs	%
TOTAL VENITURI	695,9	722,5	100%	+26,6	+3,8%
Venituri din activitatea operațională	676,4	694,1	96%	+17,7	+2,6%
Venituri din vânzări	665,8	683,3	94%	+17,6	+2,6%
Venituri din prestarea serviciilor de alimentare cu apă	427,1	430,8	60%	+3,7	+0,9%
Venituri din prestarea serviciilor de canalizare	168,5	182,7	25%	+14,2	+8,4%
Venituri suplimentare din preluarea apelor industriale suprapluate	38,3	40,3	6%	+2,1	+5,4%
Venituri din prestarea serviciilor de furnizare a energiei termice	27,3	22,8	3%	-4,5	-16,6%
Venituri din alte servicii prestate	4,3	5,1	1%	+0,8	+18,4%
Venituri din executarea lucrărilor către terți	-	1,3	0%	+1,3	-
Venituri din contracte de leasing operațional și financiar	0,3	0,3	0%	+0,0	+9,0%
Alte venituri din activitatea operațională	10,3	10,8	1%	+0,5	+4,5%
din valorificarea granturilor și subvențiilor	2,3	7,1	1%	+4,7	+202,6%
alte venituri pe termen scurt	8,0	3,7	1%	-4,3	-53,3%
Venituri din operațiuni cu active imobilizate	0,2	0,1	0%	-0,1	-50,0%
Venituri financiare	19,7	28,3	4%	+8,6	+43,7%
Venituri din diferențe de curs valutar	18,1	26,2	4%	+8,1	+44,8%
Venituri din active imobilizate și circulante intrate cu titlu gratuit	1,5	0,1	0%	-1,4	-91,1%
Alte venituri financiare	0,0	1,9	0%	+1,9	+1011,3%

Specificare	2018	2019	Structura 2019	Abateri abs	%
<i>Informativ: venituri totale în condiții comparabile, fără a ține cont de granturi și subvenții, venituri din activele primite cu titlu gratuit și diferențele de curs</i>	673,9	689,1	95%	+15,2	+2,2%

2.3. Cheltuielile suportate în ansamblu pe întreprindere

În anul 2019 întreprinderea a înregistrat cheltuieli totale, în condiții comparabile, fără a ține cont de granturi și subvenții, provizioanele create pentru creanțe compromise istorice și diferențele de curs valutar, în sumă de 656,6 mil. lei, în creștere cu 11,4 mil. lei (1,8 %) față de anul 2018.

Cheltuielile operaționale până la capitalizări, în condiții comparabile, au constituit 657,8 mil. lei, în descreștere doar cu 1,3 mil. lei (0,2) %. În cea mai mare parte, s-au redus cheltuielile pentru energie electrică achiziționată – cu 17,9 mil. lei (ca urmare a reducerii tarifului la energia electrică de la 1,82 la 1,6 lei/kWh începând cu 01.07.2018 și repetat de la 1,6 la 1,53 lei/kWh începând cu 23.08.2019), pentru gaze naturale – cu 6,6 mil. lei, pentru materiale consumate – cu 6,1 mil. lei, pentru TVA atribuit la cheltuieli – cu 3,2 mil. lei (datorită reducerii procurărilor, în condițiile majorării livrărilor impozabile), privind asigurările obligatorii de stat – cu 2,7 mil. lei (ca urmare a reducerii cotei contribuțiilor de asigurări sociale de la 23% la 18%). Aceste economii, la rândul lor, au atenuat majorarea cheltuielilor de remunerare a muncii, care au crescut cu circa 18,9 mil. lei, ca urmare a creșterii salariului minim pe economie de la 2610 lei/lună la 2775 lei/lună, majorarea cheltuielilor cu amenzile și penalitățile – cu 5,2 mil. lei, precum și a cheltuielilor de întreținere și reparație a fondurilor fixe – cu 4,8 mil. lei.

Tab. 3 Situație comparativă a cheltuielilor pentru anii 2018 și 2019, mil. lei

Specificare	2018	2019	Abateri	
			abs	%
TOTAL CHELTUIELI	662,8	699,7	+36,9	+5,6%
Cheltuieli operaționale	646,7	671,6	+24,9	+3,9%
<i>incl. cheltuieli finanțate din granturi și subvenții (servicii de consultanță PIP)</i>	2,3	7,1	+4,7	+202,6%
Cheltuieli cu active imobilizate	0,9	0,3	-0,6	-65,4%
Cheltuieli financiare	15,2	21,7	+6,5	+42,7%
<i>inclusiv cheltuieli din diferențe de curs valutar</i>	15,2	21,5	+6,3	+41,2%
Cheltuieli privind impozitul pe venit	-	6,1	+6,1	
Informativ: cheltuieli totale, în condiții comparabile	645,3	656,6	+11,4	+1,8%
Cheltuieli capitalizate	-14,8	-7,8	-7,0	-47,3%
Cheltuieli operaționale, incl. capitalizate	661,5	679,4	+17,9	2,7%
cheltuielile cu personalul	257,0	273,2	+16,2	6,3%
<i>inclusiv salarii și remunerări</i>	204,5	223,4	+18,9	9,3%
<i>asigurări obligatorii de stat</i>	52,5	49,8	-2,7	-5,2%
energia electrică procurată	145,3	127,4	-17,9	-12,3%
amortizarea imobilizărilor	71,3	70,6	-0,7	-1,0%
materiale diverse (incl. OMVSD)	28,8	22,8	-6,1	-21,0%
gaze naturale	21,8	15,2	-6,6	-30,2%
TVA atribuit la cheltuieli	25,3	22,1	-3,2	-12,5%
cheltuieli de întreținere și reparație a fondurilor fixe	17,0	21,7	+4,8	28,0%
taxa pentru apă	9,4	9,4	-0,0	-0,1%
produse petroliere	10,4	10,5	+0,2	1,5%
dobânzi pentru credite și împrumuturi	8,2	5,5	-2,8	-33,6%
comisioane p-u intermediere la facturare și încasare	10,6	10,9	+0,3	2,6%
servicii diverse	11,9	15,8	+4,0	33,5%
reactivi	8,0	9,2	+1,2	15,4%
energie termică	3,0	3,8	+0,9	29,1%
impozite și taxe, fără taxa p-u apă, TVA și taxa de timbru	3,6	4,3	+0,7	21,0%
amenzi, penalități, despăgubiri	2,5	7,7	+5,2	204,5%
provizioane/creanțe compromise casate	20,1	37,4	+17,3	86,2%
cheltuieli finanțate din granturi și subvenții	2,3	7,1	+4,7	202,6%
alte cheltuieli operaționale	5,1	4,9	-0,3	-5,2%
Informativ: chel. operaționale, incl. capitalizate, în condiții comparabile (nu includ provizioane pentru creanțe compromise istorice și cheltuieli finanțate din granturi și subvenții)	659,2	657,8	-1,3	-0,2%

2.4. Situația fluxului de numerar

În anul 2019 au fost înregistrate încasări în sumă totală de 855,1 mil. lei, din care cota de 83 % reprezintă încasările din vânzări (rd. 010 SFN) în sumă de 711,8 mil. lei, cota de 16 % constituie încasările sub formă de credite și împrumuturi în sumă de 139,4 mil. lei și 1 % - alte încasări până la 3,9 mil. lei. Încasările totale s-au majorat față de anul precedent cu 104,3 mil. lei (cu 13,9 %), din care cu 82,7 mil. lei s-au majorat încasările sub formă de credite aferente derulării PIP și cu 22,3 mil. lei (3,2 %) s-au majorat încasările din vânzări, datorită creșterii volumelor de apă livrată și a serviciilor de canalizare.

Plățile totale au constituit 849,3 mil. lei, din care 34,1 % (289,3 mil. lei) le revine plăților pentru active și servicii procurate, 22,2 %, (188,7 mil. lei) constituie plățile către angajați, 16,7 % (141,5 mil. lei) reprezintă plățile la buget, 17 % (42,8 mil. lei) reprezintă investiții în cadrul PIP finanțate din creditele BERD și BEI, 7,6 % (64,3 mil. lei) sunt plăți aferente creditelor și împrumuturilor și 3 % (22,3 mil. lei) – le revine altor plăți. Suma plăților s-a majorat cu 74,3 mil. lei față de nivelul înregistrat în anul 2018, cea mai mare creștere, în sumă de 46,2 mil. lei, fiind înregistrată de plățile aferente contractelor pe proiectul de investiții. S-au majorat și plățile către angajați - cu 24,1 mil. lei, plățile pe contractele de credit - cu 22,3 mil. lei, precum și plățile la buget – cu 3,1 mil. lei.

Tab. 4 Situație comparativă a situației fluxului de numerar pentru anii 2018 și 2019, mil. lei

Specificare	2018	2019	Structura, %	Abateri	
				abs (+/-)	%
Soldul mijloacelor bănești la începutul anului	45,7	19,8		-25,9	-56,8%
ÎNCASĂRI	750,8	855,1	100,0%	+104,3	+13,9%
- Încasări din vânzări	689,5	711,8	83,2%	+22,3	+3,2%
- Încasări sub formă de credite aferente derulării PIP	56,7	139,4	16,3%	+82,7	+145,9%
- Alte încasări din activitatea operațională	4,6	3,9	0,5%	-0,7	-15,2%
PLĂȚI	775,0	849,3	100,0%	+74,3	+9,6%
- Rambursarea creditelor BERD, BEI	7,2	21,7	2,6%	+14,5	+202,5%
- Plata dobânzilor pe creditele BERD, BEI	3,5	6,3	0,7%	+2,7	+77,5%
- Plăți pe contractele aferente PIP	96,6	142,8	16,8%	+46,2	+47,8%
- Plăți în cadrul activității operaționale	636,3	642,1	75,6%	+5,9	+0,9%
-- plăți pentru stocuri și servicii procurate	307,2	289,3	34,1%	-17,8	-5,8%
-- plăți către angajați	164,6	188,7	22,2%	+24,1	+14,7%
-- plăți la buget	138,4	141,5	16,7%	+3,1	+2,3%
-- alte plăți în cadrul activității operaționale	26,2	22,3	2,6%	-3,8	-14,7%
- Plăți aferente rambursării creditelor locale	31,4	36,3	4,3%	+5,0	+15,9%
Diferențe de curs	(1,7)	(0,3)	0,0%	+1,4	-80,4%
FLUX NET	(25,9)	5,5		+31,4	-121,1%
Soldul mijloacelor bănești la sfârșitul anului	19,8	25,2		+5,5	+27,7%

În anul 2019, **fluxul net de numerar** total a fost pozitiv în sumă de 5,5 mil. lei, în creștere cu 31,4 mil. lei, comparativ cu fluxul net negativ în sumă de 26 mil. lei aferent anului 2018.

Ca urmare, **soldul mijloacelor bănești** s-a majorat de la 19,8 mil. lei la începutul anului la **25,2 mil. lei** la finele anului 2019.

2.5. Nivelul achitărilor și soldul creanțelor pentru serviciile prestate

Cea mai mare parte a încasărilor reprezintă încasări din prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care, în anul 2019 au constituit 640,3 mil. lei, fiind în creștere cu 10,9 mil. lei față de anul 2018. Rata de colectare a plăților pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare pentru anul 2019 a constituit în medie 97,7 % din totalul facturat, fără a lua în calcul diferența de contoare, pentru care nu există certitudinea încasării, fiind cu 1,4 p. % mai mică comparativ cu anul 2018, când rata de colectare a constituit 99,4 %, fără a lua în calcul diferența de contoare.

Cel mai înalt nivel al achitărilor a fost înregistrat de categoria consumatorilor casnici, în total de 99,6 %, inclusiv 100,3 % - apartamentele cu contracte directe. Consumatorii noncasnici

au asigurat un nivel de achitări de 95,5 %, cu cele mai mici achitări efectuate de către S.A. „Termoelectrica” – 71,4 %. Rata de achitări a consumatorilor casnici s-a majorat cu 2,2 p.p., în timp ce rata achitărilor consumatorilor noncasnici s-a redus cu 6,4 p.p.

La 31.12.2019, datoria totală a consumatorilor pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare (cu excepția diferențelor de contoare) a constituit 318,9 mil. lei, cu 20,1 mil. lei sau cu 6,7 % în creștere față de nivelul înregistrat la 31.12.2018.

Tab. 5 Nivelul achitărilor și soldul datoriilor pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare prestate de către ACC

Specificare	UM	2018	2019	Anul 2019 față de 2018	
Servicii de alimentare cu apă și de canalizare					
Valoarea serviciilor de AC facturate, incl. TVA	mil. lei	641,9	663,2	+21,3	+3,3%
Suma achitărilor pentru serviciile de AC	mil. lei	629,4	640,3	+10,9	+1,7%
Rata de colectare a plăților	%	98,3%	96,8%	-1,4p%	-1,5p%
Total fără diferența de contoare	%	99,4%	97,7%	-1,7p%	-1,7p%
Consumatori casnici, fără diferența de contoare	%	97,4%	99,6%	+2,2p%	+2,2p%
Consumatori noncasnici	%	101,9%	95,5%	-6,4p%	-6,3p%
Sold creanțe pentru serviciile AC	mil. lei	298,7	318,9	+20,1	+6,7%
Total fără diferența de contoare	mil. lei	- 129,6	- 144,0	+6,1	+4,6%
Consumatori casnici, fără diferența de contoare	mil. lei	- 78,1	- 77,4	+13,1	+19,1%
Consumatori noncasnici	mil. lei	- 51,5	- 66,6	+15,1	+29,4%

Încasările din activitatea de furnizare a energiei termice au constituit 22,7 mil. lei, fiind cu 4 mil. lei (15 %) mai puțin față de anul precedent. Rata de colectare a plăților a constituit 87,7 %, în descreștere cu 8,4 p.%. Soldul total al datoriilor consumatorilor pentru serviciul de furnizare a energiei termice, la 31.12.2019 a însumat 10,4 mil. lei, cu 2,9 mil. lei mai puțin comparativ cu soldul înregistrat la 01.01.2019.

Tab. 6 Nivelul achitărilor și soldul datoriilor pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare prestate de către ACC

Specificare	UM	2018	2019	Anul 2019 față de 2018	
Serviciul de furnizare a energiei termice					
Valoarea serviciilor de ET facturate, incl. TVA	mil. lei	29,1	24,3	-4,8	-16,5%
Suma achitărilor pentru serviciile de ET	mil. lei	26,7	22,7	-4,0	-15,0%
Rata de colectare a plăților	%	96,0%	87,7%	-8,4p%	-8,7%
Sold creanțe pentru serviciile ET	mil. lei	13,3	10,4	-2,9	-22,0%

2.6. Obligațiunile întreprinderii

Obligațiunile scadente ale S.A. „Apă-Canal Chişinău” față de furnizori și creditori, la 31.12.2019, au constituit **403 mil. lei**, cu 84,8 mil. lei sau 26,7 % mai mult față de 318,2 mil. lei la începutul anului, din care, datoriile pentru credite au crescut cu 76,6 mil. lei, față de buget – cu 5,1 mil. lei și față de personal – cu 0,8 mil. lei. În timp ce datoriile față de furnizori și alți creditori s-au redus cu 1,5 mil. lei.

Cota preponderentă, de 78,6 %, din totalul datoriilor o constituie **datoriile aferente derulării Proiectului de Investiții Prioritare** – în sumă de 316,9 mil. lei, din care 296,9 mil. lei constituie datoria **față de băncile internaționale (BERD și BEI)** și 19,9 mil. lei – datoria față de furnizorii pe proiect. Acestea s-au majorat față de începutul anului cu 122 mil. lei sau cu 62,6 %.

La rândul lor, obligațiunile ordinare aferente activității curente, în sumă de 86,1 mil. lei, constituie doar 21,4 % din totalul datoriilor, în descreștere cu 37,1 mil. lei (30,1 %) față de începutul anului, inclusiv cu 33,4 mil. lei s-au redus datoriile pentru creditele bancare locale.

Tab. 7 Situație comparativă a obligațiunilor la 31.12.2018 și 31.12.2019, mil. lei

Specificare	31.12.18	31.12.19	Structura 2019	Abateri	
				abs	%
Total obligațiuni	318,2	403,0	100,0%	+84,8	+26,7%
Obligațiuni ordinare (fără datoria aferentă derulării PIP)	123,3	86,1	21,4%	-37,1	-30,1%
credite bancare locale	50,0	16,6	4,1%	-33,4	-66,8%
energie electrică	2,0	0,0	0,0%	-2,0	-99,8%

Specificare	31.12.18	31.12.19	Structura 2019	Abateri	
				abs	%
datorii cu personalul	16,3	17,1	4,3%	+0,8	+5,0%
datorii față de Buget	4,8	9,9	2,5%	+5,1	+105,2%
<i>privind asigurările obligatorii</i>	4,8	4,1	1,0%	-0,7	-15,4%
<i>privind impozitele</i>	1,1	5,8	1,4%	+4,7	+437,7%
pentru materialele achiziționate	13,9	8,6	2,1%	-5,3	-38,4%
pentru fondurile fixe achiziționate	7,2	5,9	1,5%	-1,3	-18,4%
față de antreprenori și prestatori de servicii	14,8	9,3	2,3%	-5,6	-37,4%
gaze naturale	4,0	3,4	0,8%	-0,7	-16,8%
energie termică	1,1	0,7	0,2%	-0,4	-37,6%
defalcări Organizației sindicale a ACC	1,3	2,3	0,6%	+1,0	+83,0%
alte obligațiuni ordinare	7,9	12,5	3,1%	+4,6	+58,4%
Datoria aferentă derulării PIP	194,9	316,9	78,6%	+122,0	+62,6%
credite bancare internaționale (BERD, BEI)	183,1	296,9	73,7%	+113,8	+62,1%
achiziții și lucrări aferente derulării PIP	11,8	19,9	4,9%	+8,2	+69,4%

2.7. Indicatori de rentabilitate

În anul 2019 rentabilitatea vânzărilor (raportul dintre profitul brut din vânzări și venitul din vânzări) a constituit 32,5 %, înregistrând o majorare cu 3,1 p.% față de perioada de gestiune precedentă. Respectiv, în anul 2019, la un leu venit din vânzări întreprinderea a generat 32 bani profit, comparativ cu 29 bani profit generat la un leu venit din vânzări în anul 2018. Cea mai mare parte a profitului brut se datorează activității de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, care generează 30 bani profit la un leu vânzări, comparativ cu 27 bani – în anul 2018.

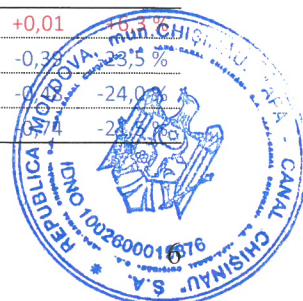
Totodată, rentabilitatea netă a activității în ansamblu (raportul dintre profitul net și venitul din vânzări) a constituit doar 3,3 %, aceasta fiind în descreștere cu 1,6 p.% față de nivelul înregistrat în anul precedent. Acest nivel denotă generarea unui profit net de 3 bani la un leu venit din vânzări, ceea ce reprezintă practic un profit nul.

Rentabilitatea activelor întreprinderii calculat în baza profitului până la impozitare (fără a ține cont de casarea sau crearea provizioanelor pentru creanțe compromise istorice) a constituit 3,8 %, cu 1,0 p.% în creștere față de nivelul înregistrat în perioada de gestiune precedentă (2,8 %). Astfel, de la fiecare leu al mijloacelor investite în circuitul întreprinderii aceasta obține 3,8 bani profit până la impozitare.

Rentabilitatea capitalului propriu a constituit 5,6 %, fiind cu 1,8 p.% mai mult în comparație cu 3,8 % pentru perioada de gestiune precedentă, ceea ce reprezintă un nivel de eficiență mai înalt decât dobânda pentru depozite bancare la finele anului (2,5). Acest fapt denotă că investițiile de capital ale acționarilor (capitalul propriu) sunt utilizate eficient, capacitatea întreprinderii de a-și îmbogăți proprietatea fiind în creștere.

Tab. 8 Situație comparativă a indicatorilor de rentabilitate pentru anii 2018-2019, mil. lei

Specificare	2018	2019	Abateri	
			abs	%
Rentabilitatea vânzărilor (profit brut / venituri din vânzări)	29,4%	32,5%	+3,1 p%	+10,5 %
- din prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	26,6%	30,2%	+3,5 p%	+13,2 %
- din alte servicii prestate	2,8%	2,3%	-0,4 p%	-15,5 %
Rentabilitatea netă (profit net / venituri din vânzări)	5,0%	3,3%	-1,6 p%	-32,9 %
Rentabilitatea activelor				
- calculată în baza profitului până la impozitare (PPI (fără creanțe compromise istorice)/valoarea medie a activelor)	2,8%	3,8%	+1,0 p%	-
- calculată în baza profitului net (PN/valoarea medie a activelor)	2,8%	1,7%	-1,0 p%	
Rentabilitatea capitalului propriu (profit până la impoz. (fără creanțe compromise istorice)/valoarea medie a capitalului propriu)	3,8%	5,6%	+1,8 p%	-
Lichiditate și solvabilitate				
Lichiditatea imediată (mijloace bănești/datorii curente)(nivel optim 0,2-0,6)	0,14	0,15	+0,01	+6,3 %
Lichiditatea rapidă (mijloace bănești + creanțe curente/datorii curente)(0,6-1)	1,65	1,26	-0,39	-23,5 %
Lichiditatea totală/curentă (active curente/datorii curente)(nivel optim 1-2)	2,00	1,52	-0,48	-24,0 %
Rata solvabilității generale (total active/total datorii)(nivel optim 2,5)	3,5	2,7	-0,8	-22,9 %

Lichiditatea curentă a întreprinderii, care la începutul anului 2019 a alcătuit coeficientul 2,0, spre finele anului s-a redus până la 1,52, încadrându-se în nivelul optim recomandat 1,0-2,0, ceea ce demonstrează capacitatea întreprinderii de a genera suficient cash din afacere pentru a-și onora plățile curente exigibile.

Tot o evoluție descrescătoare a avut și lichiditatea rapidă. Dacă la începutul anului 2019 această rată a constituit 1,65, atunci în cursul anului aceasta s-a diminuat până la 1,26 fiind peste nivelul optim recomandat 0,6-1,0, ceea ce este asociat cu un nivel prea ridicat al creanțelor, ceea ce induce un risc de neîncasare.

O evoluție favorabilă a înregistrat lichiditatea absolută, care de la 0,14 la începutul anului 2019 a crescut la 0,15 la sfârșitul anului, menținându-se sub nivelul optim recomandat.

3. Plăți la bugetele publice

În anul 2019 S.A. „Apă-Canal Chișinău” a efectuat plăți la bugetul public în sumă totală de 141,7 mil. lei, în creștere cu 3,3 mil. lei (2,4 %) față de anul 2018. Acestea includ 42 mil. lei plăți din contul angajaților sub formă de impozit pe venit și contribuții de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat, constituind 29,6 % din total plăți. Creșterea este determinată, în special, de achitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în sumă de 6,6 mil. lei, care reprezintă 4,7 % din plățile către buget.

Cea mai mare parte a plăților în buget, în proporție de 51 %, constituie contribuțiile de asigurări sociale și medicale obligatorii de stat în cuantum de 72,3 mil. lei. Tot o cotă semnificativă, în mărime de 24,5 %, îi revine Taxei pe valoarea adăugată, care a fost achitată în cuantum de 34,7 mil. lei, fiind cu 1,6 mil. lei (5 %) mai mult comparativ cu suma achitată în anul 2018.

Pe lângă plățile în bugetul public național, în anul 2019, întreprinderea a efectuat plăți în sumă de 0,9 mil. lei în favoarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru reglementarea activității licențiate de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și activității de producere, distribuție și furnizare a energiei termice.

Tab. 9 Plățile, inclusiv pe tipuri, efectuate către stat în anii 2018-2019, mil. lei

Specificare	2018	2019	Structura	Abateri	
				abs	%
Total plăți în bugetul public național	138,4	141,7	100,0%	+3,30	2,38%
<i>inclusiv, din contul angajaților</i>	42,5	42,0	29,6%	-0,53	-1,3%
Impozite și taxe cu caracter fiscal	67,9	69,4	49,0%	+1,47	+2,2%
TVA	33,0	34,7	24,5%	+1,61	+4,9%
Impozit pe venit din salariu	21,7	17,9	12,6%	-3,83	-17,7%
Impozit pentru utilizarea resurselor naturale (taxa pentru apă)	10,3	7,6	5,3%	-2,70	-26,3%
Impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător		6,6	4,7%	+6,62	
Impozit pe bunurile imobile	1,2	1,0	0,7%	-0,13	-11,2%
Impozit funciar	0,7	0,6	0,4%	-0,10	-15,0%
Impozit rutier	0,5	0,5	0,4%	-0,02	-2,9%
Taxa pentru amenajarea teritoriului	0,2	0,2	0,1%	-0,01	-4,0%
Plăți pentru poluarea mediului	0,0	0,2	0,2%	+0,23	+1 509,4%
Alte impozite și taxe	0,4	0,2	0,1%	-0,20	-56,8%
Contribuții obligatorii de asigurări sociale de stat	53,0	51,6	36,4%	-1,44	-2,7%
Prime de asigurări obligatorii de asistență medicală	17,4	20,7	14,6%	+3,26	+18,7%
Plăți regulatorii în favoarea ANRE	0,8	0,9		+0,10	+12,0%

Datoria față de bugetele locale, la 01.01.2020, a constituit 5,8 mil. lei, deci, inclusiv, 2,4 mil. lei datoria privind taxa pe apă, pentru care termenul de achitare este de o lună după trimestrul de gestiune, 1,8 mil. lei datoria privind TVA și 1,6 mil. lei datorii privind alte impozite și taxe.

4. Indicatorii nefinanciari de performanță

4.1. Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate

Pe parcursul anului 2019, lungimea rețelelor din gestiunea întreprinderii a fost extinsă nesemnificativ. Astfel, lungimea rețelelor de alimentare cu apă a crescut cu 1,9 km, iar lungimea rețelelor de canalizare – cu 3,5 km. Totuși, întreprinderea a efectuat investiții semnificate pentru reconstrucția și reabilitarea a 19,3 km rețelele de alimentare cu apă și 3,9 km rețelele de canalizare, cea mai mare parte a lucrărilor fiind efectuate în cadrul Programului de Investiții Prioritare, finanțat de BERD și BEI.

Tab. 10 Lungimea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare gestionate în anii 2018-2019

Indicatori	UM	31.12.2018	31.12.2019	Devieri
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă la finele anului	km	1 923,94	1 925,84	+1,9
Lungimea rețelelor de canalizare la finele anului	km	1 113,27	1 116,75	+3,5
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă reabilitate/reconstruite	km	7,97	19,26	+11,29
Lungimea rețelelor de canalizare reabilitate/reconstruite	km	1,72	3,94	+2,22

4.2. Consumatori, locuri de consum, contoare

În activitatea sa S.A. „Apă-Canal Chișinău” ține cont de recomandările autorității de reglementare Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), se conformează și aplică prevederile legislației din domeniu, în vigoare. Având drept temei prevederile Legii nr. 303/2013 cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și a Regulamentului-cadru nr. 355/2019 de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de ANRE, a fost elaborat și aprobat Contractul-cadru de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

La data de 10.10.2019 a avut loc ședința de lucru a reprezentanților ANRE și a Direcției comerciale al S.A. „Apă-Canal Chișinău” unde a fost discutată procedura și condițiile de încheiere a contractelor individuale cu fiecare proprietar de apartament. Astfel, de comun acord a fost acceptată inițierea procesului de contractare, cu îndeplinirea și respectarea următoarelor condiții:

❖ Depunerea cererii cu solicitarea încheierii contractului pentru furnizarea/prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, conform formularului stabilit, la care se anexează:

- copia buletinului de identitate a fiecărui proprietar;
- copia actului ce confirmă dreptul de proprietate și/sau documentul care confirmă alt drept real asupra imobilului.

❖ Buletinul de verificare metrologică a contorului de apă, instalat conform schemei de montare a nodului apometric;

❖ Informația precontractuală la Contractul de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare consumatorului casnic/apartament.

Întrucât, S.A. „Apă-Canal Chișinău” nu dispune de mijloace financiare suficiente pentru achiziționarea, instalarea și verificarea metrologică a contoarelor de apă, a fost decis, că operatorul va primi la evidență, prin aplicarea sigiliului, contoarele consumatorului instalate la bransamentul de apă, care au trecut verificarea metrologică de stat și au termenul de exploatare valabil.

Faptul, că consumatorul acceptă transmiterea la evidența operatorului a contorului de apă se confirmă prin semnarea Informației precontractuale, care ulterior se anexează la contract.

Menționăm, că în perioada octombrie 2019 – martie 2020 au fost recepționate și examinate solicitări privind încheierea contractelor de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, după cum urmează:

Solicitant	Nr. blocuri locative	Nr. apartamente
Gestionar fond locativ	160	aproximativ 10000
Proprietar de apartament	90	90

Fiecărui solicitant i-a fost expediat răspuns privind procedura și condițiile care urmează a fi îndeplinite pentru a semna contractul individual, însă, până în prezent nu toți solicitanții au

îndeplinit cerințele prescrise.

Precizăm, că prioritate au solicitările parvenite privind încheierea contractelor cu toți locatarii din bloc, pentru a evita divergențe între volumul de apă înregistrat de contoarele individuale instalate în apartamente și contorul comun instalat la bransamentul blocului locativ.

Astfel, din numărul total de cereri examinate, au fost semnate contracte directe doar cu 14 blocuri locative, inclusiv în 2019 – cu 8 blocuri (187 apartamente), iar în 2020 – cu 6 blocuri (176 apartamente). Alte 8 blocuri locative (650 apartamente) nu au îndeplinit cumulativ cerințele prescrise, iar 7 blocuri locative (502 apartamente) sunt în proces de lucru, pe când restul solicitanților nu au prezentat actele necesare.

Numărul de contracte încheiate cu consumatorii pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este în continuă creștere. La 31.12.2019 acesta constituia 99 828, inclusiv 87 511 contracte încheiate cu consumatori casnici și 12 317 contracte cu consumatori noncasnici. Pentru comparație, la 31.12.2018 acesta a constituit 97 187, majorându-se pe parcursul anului 2019 cu 2,7 %. Din numărul total de contracte 96 191 contracte acoperă serviciul public de alimentare cu apă și 71 341 contracte acoperă serviciului public de canalizare.

Având în vedere că aria de servicii a S.A. „Apă-Canal Chișinău” este mun. Chișinău, inclusiv suburbiile și or. Ialoveni, cu o populație totală de 849,7 mii locuitori, **numărul de consumatori** deserviți de către întreprindere în anul 2019 a constituit circa 758,7 mii oameni, fiind în creștere cu 4,6 % față de 725,6 mii oameni deserviți în anul 2018.

La finele anului 2019, **nr. bransamentelor** la sistemul public de alimentare cu apă a constituit 145 314, în creștere cu 3 443 bransamente, sau cu 2,4 %. **Nr. racordurilor** la sistemul public de canalizare a constituit 116 479, majorându-se cu 10 452 racorduri, sau cu 9,9 %, ceea ce a contribuit semnificativ la majorarea veniturilor din serviciile de canalizare. Este necesar de menționat faptul că numărul locurilor de consum înregistrat include doar bransamentele/racordurile consumatorilor care au încheiate contracte direct cu operatorul. Respectiv, pentru categoria consumatorilor casnici sunt înregistrate doar bransamentele/racordurile blocurilor de locuințe, a caselor individuale și a apartamentelor cu contracte directe.

Cea mai mare parte a locurilor de consum existente sunt contorizate, însă există și locuri de consum necontorizate. În anul 2019, 98% din volumele de apă facturate au fost determinate în baza indeșilor contoarelor, în creștere față de nivelul de 97% înregistrat în anul 2018. **Numărul de contoare** instalate la consumatori a crescut cu 13%, de la 109 657 contoare la 124 289.

Tab. 11 Număr de consumatori, locuri de consum, contoare în anii 2018-2019

Indicatori	31.12.2018	31.12.2019	Devieri	
			abs	%
Număr consumatori ai serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	725 584	758 671	+33 087	+4,6%
Număr contracte aferente serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	97 187	99 828	+2 641	+2,7%
<i>inclusiv: contracte încheiate cu consumatori casnici</i>	<i>85 455</i>	<i>87 511</i>	<i>+2 056</i>	<i>+2,4%</i>
<i>contracte încheiate cu consumatori noncasnici</i>	<i>11 732</i>	<i>12 317</i>	<i>+585</i>	<i>+5,0%</i>
Contracte eferente serviciului public de alimentare cu apă	93 980	96 191	+2 211	+2,4%
Contracte eferente serviciului public de canalizare	68 854	71 341	+2 487	+3,6%
Număr bransamente	141 871	145 314	+3 443	+2,4%
Număr racorduri	106 027	116 479	+10 452	+9,9%
Număr contoare	109 657	124 289	+14 632	+13,3%

Actualmente, cea mai mare parte a contoarelor instalate sunt de tip mecanic, doar o parte nesemnificativă a contoarelor mecanice fiind înlocuite cu contoare ultrasonice cu citire la distanță. În prezent, persistă înregistrarea diferenței de volume între contoarele de la bransamentele blocurilor locative și contoarele din apartamente.

Având în vedere rezultatele obținute în cadrul mai multor proiecte pilot desfășurate anterior, și anume instalarea contoarelor cu citire la distanță în 5 blocuri locative în anul 2013 și în alte 13 blocuri – în anul 2017, soluția care ar elimina apariția diferențelor de volume ar fi instalarea contoarelor inteligente concomitent în apartamentele și la bransamentele blocurilor locative.

4.3. Balanța apei și apelor uzate

În anul 2019, volumul total al apei extrase din sursele de apă s-a menținut la un nivel constant cu cel din anul precedent, constituind 68,8 mil. m3. Cota de 65,6 % din volumul captat constituie volum comercializat și 34,3 % reprezintă consum tehnologic și pierderi de apă. În anul 2018 cota volumului comercializat a constituit 65,3 %, iar CTP de apă – 34,6 %.

Volumul serviciilor de alimentare cu apă a constituit 45,1 mil. m3, fiind cu 0,6 % peste nivelul înregistrat în anul 2018. Volumul mediu al apei livrate a constituit 3,76 mil. m3/lună (3,74 mil. m3/lună în 2018 și 3,68 mil. m3/lună în 2017).

Volumul consumului tehnologic și al pierderilor de apă s-a redus cu 1 %, de la 23,8 mil. m3 la 23,6 mil. m3, constituind 34,3 % din volumul total captat din sursele de apă, comparative cu 34,7 % cota în anul 2018. Respectiv, pierderile de apă s-au redus de la 1,42 m3 pe oră pe km la 1,40 m3 pe oră pe km.

Volumul apelor uzate recepționate în anul 2019 a constituit 42,5 mil. m3, înregistrând o creștere semnificativă de 3,3 % față de nivelul din anul 2018. În medie acestea au constituit 3,54 mil. m3/lună (3,43 mil. m3/lună în 2018 și 3,36 mil. m3/lună în 2017).

Volumul total al apelor uzate epurate de către întreprindere, inclusiv apele uzate recepționate de la consumatori, cele evacuate de către întreprindere în procesul tehnologic, precum și apele uzate pluviale, a constituit 52,3 mil. m3, la nivelul înregistrat în anul precedent.

Tab. 12 Balanța apei și apelor uzate pentru anii 2018-2019

Indicatori	UM	2018	2019	Structura	Devieri	
					abs.	%
Balanța apei la prestarea serviciului de alimentare cu apă						
Volumul apei captate (extrase)	mil. m3	68,7	68,8	100,0%	+0,0	+0,1%
Volumul apei furnizate clienților	mil. m3	44,9	45,1	65,6%	+0,3	+0,6%
Volumul consumului tehnologic și pierderilor de apă	mil. m3	23,8	23,6	34,3%	-0,2	-1,0%
Pierderi de apă pe oră pe km	m3/oră/km	1,42	1,40		-0,02	-1,1%
Apele uzate						
Volumul apelor uzate recepționate de la consumatori	mil. m3	41,2	42,5		+1,4	+3,3%
Volumul apelor uzate epurate	mil. m3	52,4	52,3		-0,1	-0,2%

5. Perspectivele de dezvoltare ale entității

Obiectivele prioritare ale întreprinderii sunt:

- ajustarea periodică a tarifelor pentru asigurarea profitabilității activității;
- optimizarea cheltuielilor;
- creșterea ariei de prestare a serviciilor;
- creșterea calității serviciilor prestate;
- reducerea pierderilor de apă, etc.

În sensul atingerii obiectivelor propuse, cea mai importantă activitate din ultimii ani este implementarea Programului de Investiții Prioritare (PIP), care a demarat în anul 2016 și urmează a fi finalizat până la sfârșitul anului 2020. Aceasta, a fost estimat la valoare totală de 61,8 mil. EUR, fiind finanțat în baza acordurilor de împrumut și finanțare încheiate cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană pentru Investiții (BEI), pe data de 19.12.2013.

Prin implementarea Programului de investiții prioritare ACC urmărește:

a) îmbunătățirea calității serviciilor prestate; reducerea avariilor și intervențiilor la rețele; reducerea pierderilor de apă – ca rezultat al reabilitării rețelelor de apă și de canalizare și procurarea echipamentului de detectare a scurgerilor, a vehiculelor specializate pentru echipele de reparații la rețele de apă și canalizare și a hidrovidanșelor pentru spălarea conductelor;

b) reducerea problemelor generate de nămolul de la Stația de epurare și utilizarea acestuia în agricultură, precum și creșterea eficienței consumului de energie electrică și creșterea capacității de pompare și epurare a apelor uzate – ca rezultat al reabilitării Stației de epurare a apelor uzate;

c) îmbunătățirea calității apei și reducerea pierderilor de energie electrică consumată în procesul tehnologic, ceea ar permite la rândul său menținerea tarifelor la un nivel optim – ca

rezultat al ameliorării dezinfectării, reparațiilor efectuate la Stația de tratare a apei, înlocuirii conductelor și reparației rezervoarelor;

d) majorarea operativității deservirii clienților – datorită implementării Sistemului Management Informațional (MIS), până la finele anului 2020.

6. Principalele riscuri și incertitudini cu care se confruntă entitatea

Procesul de management a riscurilor în cadrul ACC este reglementat prin Procedura generală internă privind „Tratarea riscurilor și oportunităților” (PG-02), elaborată în conformitate cu Standardul Moldovean ISO 31000:2012 „Managementul riscului. Principii și linii directoare” și Standardul internațional ISO 31000:2010, care urmărește crearea unui cadru adecvat de administrare eficientă a riscurilor în cadrul întreprinderii. Procesul de gestiune al riscurilor cuprinde identificarea, evaluarea, tratarea, întreprinderea măsurilor de control, revizuirea și raportarea riscurilor care pot influența activitatea întreprinderii.

Principalele riscuri la care poate fi expusă întreprinderea sunt: riscul de personal, riscul juridic, riscul de modernizare, riscuri financiare (valutar și de lichiditate), riscul tehnologic/de producere, riscul operațional.

Riscul de personal:

Performanța muncii angajaților este determinată de nr. personalului la vârsta de pensionare, migrarea angajaților și lipsa ofertei de specialiști în unele domenii din cauza imposibilității asigurării unei remunerații atractive (ex. ingineri proiectanți, chimiști, laboranți).

Riscul juridic:

Întreprinderea desfășoară activitatea în strictă conformitate cu cerințele legislației și actelor normative în vigoare, precum și respectă prevederile contractelor încheiate. Respectiv, neaplicare sau aplicarea defectuoasă a dispozițiilor legale sau contractuale, expun întreprinderea la amenzi, sancțiuni sau plăți de despăgubiri. Totodată, unele prevederi legale/normative pot influența, sau chiar limita profitabilitatea întreprinderii, cum ar fi reglementarea tarifelor de către ANRE. Astfel, Metodologiile privind calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și pentru serviciul de producere și furnizare a energiei termice, prevăd condiții stricte de determinare a tarifelor, care nu acoperă toate aspectele specifice activității ACC, determinând un nivel al tarifelor care nu permite acoperirea tuturor costurilor suportate, și cu atât mai mult acumularea resurselor financiare necesare pentru efectuarea investițiilor în dezvoltarea întreprinderii. De asemenea, cuantumul tarifelor aprobate conform prevederilor Metodologiilor tarifare nu asigură îndeplinirea condițiilor conform acordurilor de împrumut încheiate cu băncile europene, fiind necesară negocierea periodică a derogărilor la contractele de împrumut.

Riscul de modernizare:

Transpunerea legislației și standardelor naționale la cele internaționale, presupune o perioadă de tranziție și adaptare, fapt care poate determina regresul indicatorilor financiari ai întreprinderii, precum și suportarea cheltuielilor suplimentare de perfecționare a cadrelor. De asemenea, progresul tehnico-științific impune modernizarea echipamentului de lucru și a sistemului informațional utilizat în cadrul întreprinderii, ceea ce necesită investiții suplimentare. Respectiv, în cazul în care tarifele aplicate de entitate nu permit atât obținerea unei profitabilități, dar și acoperirea costurilor, întreprinderea este lipsită de posibilitatea de a investi fără atragerea surselor de finanțare străine.

Riscuri financiare:

Riscul valutar, reprezintă riscul expunerii la pierderi rezultate din contractele comerciale sau din alte raporturi economice ca urmare a fluctuațiilor pe piață ale ratei de schimb valutar în perioada dintre încheierea contractului și scadența acestuia. Având în vedere contractele de credit încheiate între ACC și băncile europene, precum și contractele încheiate cu nerezidenți în cadrul programului de investiții desfășurat, întreprinderea înregistrează diferențe semnificative de curs valutar, care afectează rezultatul net din activitate.

Riscul de lichiditate reprezintă incapacitatea întreprinderii de achitare a obligațiilor la scadența acestora. În procesul de evaluare a riscului de lichiditate, întreprinderii folosește următoarele instrumente:

- analiza fluxurilor monetare;
- analiza indicatorilor de lichiditate.

Riscul tehnologic/de producție

Aplicarea noilor tehnologii pentru îndeplinirea activităților principale ale întreprinderii presupune riscuri în utilizarea lor datorită incertitudinii atingerii scopurilor pentru care au fost proiectate. În special, poate fi menționat riscul legat de exploatarea Stației de epurare a apelor uzate aflată în proces de reabilitare în cadrul Programului de investiții prioritare. Având în vedere durata extinsă a lucrărilor de reabilitare, odată cu finisarea lucrărilor ar putea fi necesară efectuarea investițiilor suplimentare. De asemenea, darea în exploatare a unui proces tehnologic nou ar putea determina închiderea completă a unui sau a mai multor procese tehnologice existente, în care s-au investit resurse până în prezent.

Riscul operațional

Risc operațional este riscul de afectare a activității întreprinderii ca rezultat a acțiunii unor factori sau evenimente interne sau externe. Având în vedere complexitatea activității desfășurate de către ACC, performanța acesteia depinde de așa factori externi precum crizele economice, cadrul legislativ și de reglementare, capacitatea consumatorilor de onorare a obligațiilor față de întreprindere, calitatea mărfurilor livrate și serviciilor prestate de către antreprenori, precum și operativitatea livrării/prestării acestora. Pe plan intern, performanța fiecărei subdiviziuni ține de utilizarea sistemelor informaționale adecvate, gama și specificul activităților desfășurate, complexitatea și dimensiunea structurii organizatorice, operativitatea și corectitudinea activităților desfășurate de către fiecare subdiviziune, toate fiind intercorelate.

7. Protecția mediului înconjurător

În ceea ce privește impactul activității întreprinderii asupra mediului înconjurător, în procesul desfășurării activității S.A. „Apă-Canal Chișinău” se conformează prevederilor standardului internațional de management al mediului ISO 14001:2015, standardului moldovean ISO 14001:2016 „Sisteme de management de mediu”, precum și Procedurii generale internă „Aspecte de mediu”, fiind permanent preocupată de reducerea impactului activităților sale operaționale asupra mediului.

Anual, S.A. „Apă-Canal Chișinău” elaborează și aprobă, prin Ordin intern, Planul de management de mediu în care se stabilesc indicatori de performanță. În cadrul analizei de management efectuate anual este raportat gradul de realizare a indicatorilor de performanță și se propun măsuri de îmbunătățire.

Principalele măsuri de protecție a mediului, întreprinse de către entitate, sunt următoarele:

- Creșterea conștientizării companiei privind consumul de resurse (energie, apă): este asigurată instruirea personalului privind utilizarea eficientă a resurselor; sunt elaborate și imprimare etichete privind economisirea resurselor naturale: închide-mă (pentru robinetele de apă); stinge-mă (pentru întrerupătoarele de lumină); nu mă murdări (pentru veceuri); deconectează-mă (pentru calculatoare), care sunt lipite în locuri relevante;

- Controlul produselor chimice: este asigurată monitorizarea sistematică a procesului de depozitare a reactivelor care se utilizează la tratarea apei potabile, epurarea apelor uzate și prelucrarea nămolurilor, precum și cele utilizate în laboratoare, conform procedurilor specifice aplicabile cu menținerea înregistrărilor privind cantitatea acestora;

- Controlul calității apei potabile: anual sunt aprobate grafice de control a calității apei potabile în colaborare cu Centrul de Sănătate Publică din mun. Chișinău și Direcția socio-ecologică a Primăriei mun. Chișinău;

- Monitorizarea lunară a consumurilor de resurse: sunt achiziționate și montate pompe dotate cu convertizoare de frecvență care reduc consumul de energie electrică; este asigurată

planificarea anuală în Programul de management de mediu a obiectivelor privind utilizarea eficientă a materiilor prime, materialelor și utilităților în vederea asigurării și dezvoltării durabile, ca indicator de performanță fiind reducerea cu 3% anual a consumurilor de resurse;

- Construcția zonelor de depozitare a nămolului în locuri îndepărtate. Depozitele de nămol sunt situate pe terenul adiacent Stației de epurare Chișinău (SE), în zona industrială incompatibilă cu cea de locuit. Depozitele de nămol sunt construite în conformitate cu prevederile normelor și legislației în vigoare în scopul evitării poluării terenurilor adiacente, subsolului și apelor subterane, precum și sunt obținute toate Avizele și Acordurile necesare de la instituțiile competente;

- Promovarea utilizării nămolului în agricultură: sunt organizate conferințe de presă și ședințe în vederea promovării utilizării nămolului în agricultură în calitate de îngrășământ organic, conform Studiilor efectuate de către Academia de Știință a Moldovei. Ocazional sunt încheiate contracte cu agenți economi, gospodării agricole și persoane fizice pentru furnizarea nămolului;

- Protecția solului: după transportarea nămolului din sacii geotextil (amplasați pe platformele de nămol vechi), platformele sunt restabilite prin repararea patului din beton în scopul evitării infiltrării apelor uzate în straturile subterane;

- Protecția aerului: anual autoritățile de mediu verifică emisia în atmosferă a gazelor de eșapament de către transportul auto din dotarea întreprinderii. În contractele cu antreprenorii sunt prevăzute cerințe de prevenire a poluării aerului cu particule de praf;

- Controlul depozitării deșeurilor: sunt desfășurate controale sistematice de verificare a faptului că tomberoanele de gunoi sunt utilizate corect în zonele de producere și la sectoarele întreprinderii. Personalul întreprinderii este instruit privind gestionarea adecvată a deșeurilor rezultate din activitatea întreprinderii. Sunt respectate prevederile legislației din domeniu, precum și proceduri specifice și a instrucțiunilor de lucru privind gestionarea deșeurilor. Se asigură sortarea separată a fiecărui tip de deșeu rezultat din activitatea de producție a ACC. Deșeurile periculoase, cum ar fi bateriile, filtrele de ulei etc., sunt colectate în containere speciale care nu permit scurgerea sau vărsarea. Sunt contractate companii licențiate privind recepționarea, stocarea, reciclarea, valorificarea, reutilizarea fiecărui tip de deșeu.

- Protecția florei terestre: În cazul defrișării arborilor sunt obținute Avize de permisiune de la autoritățile de mediu. Anual ACC în comun cu reprezentanții Primăriei mun, Chișinău, participă și asigură plantarea arborilor în diferite sectoare ale orașului;

- Respectarea cerințelor de reglementare și implementarea unui sistem de control în domeniul mediului: este asigurată instruirea periodică a personalului cu privire la prevederile legislației în domeniul mediului, aspectele de mediu și riscurile acestora. Sunt efectuate inspecții planificate și inopinate în domeniul mediului. Neconformitățile de mediu sunt înregistrate în Registrul de neconformități și sunt tratate prin dispunerea măsurilor corective în termeni stabiliți.

8. Oportunitățile profesionale ale angajaților

La situația din 31 decembrie 2019, efectivul de personal al S.A. ”Apă-Canal Chișinău” a constituit 1818 angajați. Efectivul de angajați al întreprinderii este optimal echilibrat după categoriile de vârstă, astfel alături de angajații cu o experiență bogată de lucru, activând cu succes generația tânără. Din numărul total de angajați, 537 angajați, ceea ce constituie 29,5%, se atribuie la categoria de vârstă de până la 40 ani.

S.A. ”Apă-Canal Chișinău” are o echipă profesionistă formată din 569 persoane cu studii superioare/universitare de licență și 489 cu studii medii de specialitate.

Posibilitate de avansare în post este asigurată pentru toți salariații întreprinderii.

S.A. ”Apă-Canal Chișinău” a implementat în cadrul întreprinderii un **sistem de salarizare a muncii** concentrat pe cointeresarea materială a angajaților în vederea creșterii eficienței și productivității muncii, fiind aplicat în strictă conformitate cu Codul muncii al RM, Legea salarizării nr.847 din 14.02.2002, Hotărârea Guvernului nr.743 din 11.06.2002 ”Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară” și Regulamentul privind modul de calculare a perioadei de muncă în vederea acordării sporului pentru vechime în muncă angajaților întreprinderilor din domeniul gospodăriei locativ-comunale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.169 din 16.02.2008.

Salariul mediu lunar aferent anului 2019 constituie 10 814 lei/lună, fiind cu 13,7 % în creștere față de 9 513 lei/lună aferent anului 2018.

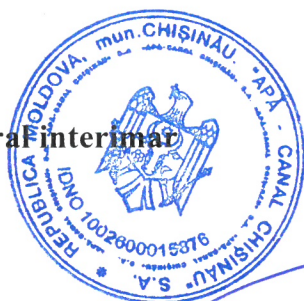
Întreprinderea aplică diverse instrumente de motivare financiară a angajaților, precum sunt: grila de salarizare, primele trimestriale, prima pentru bilanțul anual (salariul 13), măsuri de formare și dezvoltare profesională continuă.

În scopul dezvoltării și îmbunătățirii competențelor profesionale ale salariaților, S.A. „Apă-Canal Chișinău”, investește continuu în capitalul uman prin realizarea Planului anual de formare profesională. Astfel, în anul 2019, pentru instruirea personalului au fost contractate diverse servicii de instruire și organizate cursuri de instruire în valoarea totală de 535 mii lei. În cadrul acestora 657 persoane au fost instruite în Centrele de instruire a mun. Chișinău și 121 persoane au participat la cursuri și seminare organizate de alte instituții pentru menținerea nivelului profesional.

Cele mai importante tematici de instruire abordate sunt:

1. Curs de specializare la Centrul universitar de formare continuă din cadrul UTM la specializarea ”Exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare”, urmat de 14 persoane;
2. Menținerea exploatarei inofensive a obiectelor industrial periculoase. Cursul a fost urmat de 436 persoane;
3. Instruirea periodică privind respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, fiind instruiți 93 persoane;
4. Formarea profesională a conducătorilor de autovehicule, prin instruirea periodică a 7 persoane.

Director general interimar

Anatolie Lichii